

Sygn. akt III CNP 36/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa O. R.
przeciwko małoletniemu B. R. reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową
A. R.
o obniżenie alimentów,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 lutego 2016 r.,
na skutek skargi powoda
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w N.
z dnia 23 kwietnia 2015 r., sygn. akt III Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w N. odrzucił apelację powoda O. R.
i wskutek apelacji małoletniego B. R. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w N. IX
Zamiejscowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z siedzibą w M. w ten sposób, że
oddalił powództwo o obniżenie alimentów.

Zaakceptował ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji
z tą zmianą, że uznał za niewiarogodne twierdzenia o pogorszeniu jego sytuacji
materialnej i uzyskiwaniu dochodów jedynie w wysokości 1600 zł miesięcznie,
zmniejszeniu się potrzeb małoletniego i korzystnej zmianie sytuacji materialnej
matki małoletniego. Wskazując, że powód w toku sprawy rozwodowej, w której

wyrok uprawomocnił się z dniem 10 grudnia 2012 r., dobrowolnie zobowiązał się łożyć na syna kwotę 1800 zł miesięcznie, wyjaśnił, że dla oceny czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. miarodajne mogą być zdarzenia, które nastąpiły po tej dacie. Z tej przyczyny uznał za irrelewantne dla rozstrzygnięcia zdarzenia w postaci rzekomego obniżenia wynagrodzenia powoda w spółce [...] M. i utratę możliwości czerpania dochodu z pensjonatu w K., który prowadzi matka małoletniego. Sąd Okręgowy uznał także, iż powód nie wykazał, by utracił stanowisko wiceprezesa w spółce „P. [...]” i wysoko ocenił możliwości zarobkowe powoda z uwagi na jego wykształcenie, doświadczenie biznesowe i fakt posiadania dużego kapitału w gotówce, co umożliwia mu rozwijanie działalności gospodarczej. Jako potwierdzający dobrą sytuację powoda i zaprzeczający uzyskiwaniu dochodu w wysokości 1600 zł wskazał fakt urodzenia się dwóch córek z nowego związku. Oceniając potrzeby małoletniego dokonał porównania jego miejsca zamieszkania i kosztów utrzymania w dacie ustalenia alimentów i w dacie orzekania i stwierdził, że ich rodzaj i zakres nie zmienił się od daty wyroku rozwodowego. Nie zmieniły się także dochody i sytuacja matki małoletniego.

Powód wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem powyższego wyroku w całości i zarzucając naruszenie art. 135, 135 § 2 i 138 k.r.o. oraz art. 227 w zw. z 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 391 i 382 k.p.c., art. 381 i art. 316 w zw. z 391 k.p.c. wskazał, że jest on niezgodny z art. 135 § 1, 135 § 2, 138 k.r.o. i art. 217 § 1 i 2 w zw. 391 § 1 k.p.c., art. 382, 316 w zw. z 391 § 1 k.p.c. oraz 381 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pojęcie orzeczenia niezgodnego z prawem (art. 424 § 1 i 2 k.p.c.) było przedmiotem wykładni w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego i ukształtował się pogląd, że jest to orzeczenie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętym standardami rozstrzygnięć albo orzeczenie wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, a naruszenie to jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06 (OSNC 2007, nr 2, poz. 35) stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, to ustalenie jego bezprawności, które musi

uwzględniać istotę władzy sądowniczej, a zatem zarówno orzekanie w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, zależny nie tylko od obowiązujących ustaw, ale także od „głosu sumienia” sędziego oraz jego swobody w ocenie prawa i faktów stanowiących podłoże sporu. Bezprawność orzeczenia sądowego ma zatem charakter bezprawności kwalifikowanej, a jego niezgodność z prawem musi polegać na elementarnej i oczywistej obrazie prawa przez sąd, a więc takiej, która polega na błędach w wykładni lub subsumcji o stopniu rażącym i oczywistym (wyroki z dnia 4 grudnia 2008 r., sygn. I CNP 72/08, nie publ., z dnia 17 maja 2012 r., I CNP 55/11, nie publ., z dnia 14 czerwca 2012 r., I CNP 7/12, nie publ.).

Kwestionowanemu przez powoda wyrokowi Sądu Okręgowego tak pojętego rozumienia bezprawności nie można przypisać.

Powód zaskarżył wyrok w całości, a więc również postanowienie w punkcie pierwszym, w którym została odrzucona jego apelacja, lecz w tym zakresie nie podniósł ani żadnych zarzutów ani argumentów jurydycznych.

Odnosnie do punktu drugiego uszedł uwadze skarżącego zakaz oparcia skargi na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424⁴ zd. 2 k.p.c.) oraz związanie Sądu Najwyższego ustaloną podstawą faktyczną rozstrzygnięcia (art. 424¹² w zw. z art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Mimo bowiem formalnego oparcia skargi na zarzutach dotyczących prawa materialnego lub przepisów postępowania większość argumentów odnosi do polemiki z ustaleniami dokonanymi przez Sąd drugiej instancji, prezentując ich własną wersję i ocenę poszczególnych zdarzeń i pomijając przy tym niedopuszczalność powoływania się na te zdarzenia, które zaszły w okresie przed wydaniem i uprawomocnieniem się wyroku rozwodowego ustalającego wysokość alimentów. Odnosząc się do zarzutu pominięcia przez Sąd części materiału dowodowego w postaci oświadczeń majątkowych matki małoletniego wskazać trzeba, że skarżący wskazując na wysokość dochodu pomija wskazane w nich uzasadnione obiektywnie wydatki a wskazując podane przez nią oszczędności pomija wysokość oszczędności własnych, stąd nie można przyjąć, by ewentualne uchybienia procesowe mogły mieć wpływ na wynik sprawy i nosiły charakter kwalifikowany. Sąd drugiej instancji szeroko uzasadnił przyczyny dla których uznał za niewiarogodne twierdzenie

powoda o uzyskiwaniu dochodu w wysokości 1600 zł zamiast dotychczasowych 20.000 zł i przyczyny, dla których wysoko ocenił jego możliwości zarobkowe, oraz potrzeby dziecka w kontekście nie każdej zmiany stosunków a zmiany istotnej, o której mowa w art. 138 k.r.o. W tym też aspekcie ocenić trzeba zmianę polegającą na urodzeniu kolejnych dwojga dzieci powoda, zwłaszcza że wysoki stopień ogólności twierdzeń powoda o ograniczeniu jego możliwości zarobkowych z tej przyczyny nie pozwala na stwierdzenie stopnia tego ograniczenia.

Zarówno treść motywów zaskarżonego wyroku jak i treść zarzutów i uzasadnienie skargi nie pozwalają na przyjęcie, że argumenty powoda skutecznie wykazują elementarną i oczywistą obrazę prawa przez sąd w zakresie wykładni powołanych przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania, a w konsekwencji wykazują kwalifikowany charakter bezprawności zaskarżonego orzeczenia.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 424⁹ k.p.c.